

Kokoviljasäilörehu kaksinkertaistaa viljasadon

ERKKI JOKI-TOKOLA, MTT

Rehuviljan tuotantokustannus voidaan vähintään puolittaa, jos sato korjataan pelkän jyväsadon sijasta kokoviljasäilörehuksi. Rehuviljan korjuu nurmirehun korjuukalustolla ja nurmen perustaminen kokoviljaksi korjattavan suojakasvin kautta alentaa nurmirehun tuotantokustannusta. Kokoviljan viljely tarjoaa lisäksi yksinkertaisen tavan sijoittaa karjanlanta nautakarjatilojen viljelykiertoon.

Rehuarvoltaan paras raaka-aine kokoviljasäilörehuksi on ohra. Sen lisäksi voidaan viljellä myös kevätvehnää tai kauraa. Ohran suhteellisen hyvä rehuarvo johtuu siitä, että ohran kokoviljasadossa kortta on vähemmän kuin kevätvehnästä tai kaurasta tehdyssä kokoviljasäilörehussa. Jyvät sulavat paremmin kuin korsi, joten ne parantavat rehun sulavuutta. Kevätvehnän ja kauran viljely kokoviljasäilörehuksi on mielekkäintä silloin, jos kokovilja kylvetään seoksena palkokasvien kanssa. Tuolloin hitaasti kehittyvä palkokasvi vaatii kumppanikseen ohraa hitaammin kehittyvän viljan.

Myöhäinen lajike lisää satoa

Kokoviljasäilörehun viljelyssä voidaan käyttää myöhäisiä lajikkeita, koska rehu korjataan jo taikinatuoleentuneena. MTT:ssä vertailtiin vuonna 1996 Ruukissa ja Jokioisissa kaikkiaan 17 ohralajikkeen soveltuvuutta kokoviljasäilörehuksi. Kun soveltuvuutta arvioitiin sekä sadon määrän että laadun perusteella, Ruukissa parhaaksi lajikkeeksi valittiin kokeen myöhäisin lajike, eli Inari. Koetulosta voitiin vielä yleistää niin, että kokeen myöhäisemmät lajikkeet tuottivat keskimäärin aikaisia lajikkeita suuremman sadon. Aikaisimpien ja myöhäisimpien lajikkeiden korjuuajoissa oli eroa kolme viikkoa. Myöhäisimmät lajikkeet korjattiin kokoviljarehuksi käytännössä samaan aikaan, kun tutkimusasemalla aloitettiin aikaisempien lajikkeiden leikkuupuinti, eli syyskuun toisella viikolla.

Jokioisissa aikaisten ja myöhäisten lajikkeiden välillä ei ollut yhtä suuria eroja kuin Ruukissa. Tämä johtui todennäköisesti siitä, että Jokioisissa viljellyt myöhäiset lajikkeet eivät olleet suhteellisesti yhtä myöhäisiä kuin Ruukissa. Jokioisissa aikaisempien ja myöhäisempien lajikkeiden korjuuajoissa olikin eroa vain 11 vuorokautta. Koepaikkojen sijainti vaikutti tuloksiin käytännössä niin, että Jokioisissa korjattiin kokeen myöhäisimpiä lajikkeita samana päivänä kuin Ruukissa korjattiin kokeen aikaisimpia lajikkeita.

Ohralajikkeet tuottivat molemmilla koepaikoilla keskimäärin yhtä suuren kuiva-ainesadon, mutta Ruukissa korsisato oli

suhteellisesti suurempi. Tämä johtui siitä, että lajikkeet tuottivat Ruukissa vähemmän jyviä ja pidemmän korren.

Suojaviljasta kokoviljasäilörehua

Kokoviljasäilörehu on järkevintä viljellä nurmen suojakasvina ja lannoittaa karjanlannalla. Tämä havaittiin vuosina 1998-2000 Ruukissa tehdyissä suojaviljan lietelannoituskokeissa. Kokeessa karjanlannalla lannoitettu suojavilja korjattiin taikinatuleentuneena kokoviljaksi tai se puitiin täystuleentuneena jyväsadoksi. Suojaviljan korjuu kokoviljana lisäsi sekä suojaviljan että nurmen ensimmäisen satovuoden kuiva-ainesatoa. Viljasadon lisääntyminen johtui kokoviljasäilörehun aikaisemmasta korjuusta. Kasvuston vanhentuminen taikinatuleentumisasteelta täystuleentumisasteelle nimittäin vähensi selvästi korsisadon määrää.

Nurmisadon lisääntyminen johtui puolestaan siitä, että suojavilja korjattiin kokoviljasäilörehuksi aikaisemmin loppukesällä. Tällöin nurmi ehti paremmin varautua tulevaan talveen. Kokoviljan korjuu mahdollisti myös lakoontuneen kasvuston korjuun. Niinpä kokoviljaksi korjatun suojavilja-alan nurmet olivat ensimmäisen nurmivuoden keväällä tiheämpiä ja satoisampia kuin nurmet, joiden suojavilja leikkuupuitiin. Kokoviljasäilörehun viljelyyn ja korjuuseen liittyy monia etuja. Kokoviljasäilörehusta voi kuitenkin tulla merkittävä nautakarjatilojen rehu vasta, kun sen kilpailukyky myös eläinten ruokinnassa todetaan riittäväksi.

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 2/2001: 14 sähköposti erkki.joki-tokola@mtt.fi puhelin /08) 2708 4503.